

Ainevaldkond: Kunstiained

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstipädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Kunstipädevus hõlmab oskust väljendada enda ideid mitmekesiste kunstiliste vahenditega ning väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas. Kunstipädevusse kuulub eneseväljendusoskus, isikupära teadvustamine, oskus uurida varasema kultuuripärandi varasalvi ning valmisolek leida uusi lahendusi muutuvates oludes.

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada oma emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust ning hindab lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) väärtustab, hoiab ning arendab Eesti kultuuri.

1.2 Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Ainevaldkonna õppeained on kunst ja muusika, mille nädalatundide jaotus kooliastmete ja klasside kaupa on järgmine:

I kooliaste

Kunst - 4 nädalatundi. Muusika - 6 nädalatundi.

Klass	1. klass	2. klass	3. klass
Kunst	2	1	1
Muusika	2	2	2

II kooliaste

Kunst- 3 nädalatundi. Muusika- 4 nädalatundi.

Klass	4. klass	5. klass	6. klass
Kunst	1	1	1
Muusika	2	1	1

III kooliaste

Kunst - 3 nädalatundi. Muusika- 3 nädalatundi.

Klass	7. klass	8. klass	9. klass
Kunst	1	1	1
Muusika	1	1	1

1.3 Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunstide valdkonna aineid ühendab tähelepanu pööramine loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Oluline on mõtlemise paindlikkus ning avatus kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiivset ja mitmekülgset loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena.

Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist. Kunste on vaja tõlgendada. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab loovalt läheneda probleemidele. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

1.4 Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks.

Lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi. Eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega toetab üldpädevuste saavutamist. Ainevaldkondade piire ületavate õppeprojektidega kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Üldpädevuste kujundamise ning läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu korraldamise põhimõtted määratakse kooli õppekava üldosas.

Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus).

Kaustatakse kattuvaid või lähedasi mõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

Sotsiaalained. Vaadeldakse inimeste vahelisi suhteid ning tutvutakse erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutelused ja esitlused, ühismuuseumimine ning ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid, mõista ja hinnata iseennast ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, hankida vajaminevat teavet, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist väärtustades õigekeelsust ning korrektset viitamist. Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, tasakaal, sümmeetria, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid.

Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatikale ja tehnoloogiale omast keelt, sümboleid, sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Ettevõtlikkuspädevus. Kunstide valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus. Arendatakse suutlikkust kasutada erinevat digitehnoloogiat info otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks (nt Powerpoint jm). Kogutud infot rakendatakse loovtöodes eesmärgipäraselt. Õpitakse valima ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppides, loominguga tegeledes ning digitaalset sisu luues ja säilitades õpitakse valima ja kasutama erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeediumi vahendeid ja rakendusi. Ollakse teadlik autoriõiguste järgimise kohustusest digikeskkonnas. Suurendatakse teadlikkust digivahendite rakendamisega kaasneva võivatest ohtudest, terviseriskidest, internetis loomingu jagamise turvalisusest ning oma privaatsuse ning isikuandmete kaitsmisest. Kõik mida konkreetselt klassiti õpitakse on välja toodud Väike-Maarja Gümnaasiumi õppekava üldosas lisa 2. Digipädevuste kujundamine Väike-Maarja Gümnaasiumis.

Läbivad teemad

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Kunstiainetele eriti omased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui kaasaja kultuurinähtustesse. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Oma võimete ja huvide teadvustamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega. Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Tihedalt seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Julgustatakse kunsti kaudu kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimivate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Tervis ja ohutus. Erinevate kasutatavate materjalide, töövahendite ja instrumentide käsitsemine, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tähtsal kohal on sotsiaalne aktiivsus – seisukohtade ja hoiakute väljendamine kunstialaste tegevuste kaudu. Tähelepanu pööratakse erinevate keskkondade, sh sotsiaalse keskkonna toimimisele, inimtegevuse mõjule keskkonna arengus ning keskkonnaprobleemide lahendamisel.

Teabekeskkond. Käsitlemine hõlmab mitmekülgsed oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

Üldpädevuste ja läbivate teemade rakendamine

	SÜNDMUSED	EESMÄRGID	TEGEVUSED
1.	Aktused ja kogunemised	Kasvatada ühtsustunnet, luua pidulik meeleolu, väärtustada kooli traditsioone	Õpilased esitavad erinevaid muusikapalu, kujundavad saal. Koolimajade kaunistamine .
2.	Sügisnäitus algklasside majas	Arendada loovust	Õpilased valmistavad erinevates tehnikates kunstitöid
3.	Tüdrukute tantsupidu	Arendada loovust ja koostööoskust	Õpilased kujundavad saali ja kostüümid
4.	Kooli sünnipäevanädal	Väärtustada ja hoida au sees kooli traditsioone.	Õpilased esitavad erinevaid muusikapalu, laulavad koos koolilaulu, kujundavad saali.
5.	Kooli vilistlaspidu	Korraldada koosviibimine erinevatele põlvkondadele, hoida au sees kooli tavad ja kombed	Õpilased esitavad erinevaid muusikapalu, kujundavad klassid ja saali.
6.	Perepäev. Emadepäev	Väärtustada perekondikke suhteid. Tihendada koostööd kooli ja kodu vahel.	Õpilased esinevad vanematele erinevate muusikapaladega.
7.	Kirjanduslik kadrikarneval algklassidele	Arendada esinemisoskust ja julgust	Õpilased valmistavad ette koos õpetajaga näidendid, laulud ja mängud.
8.	Advendihommikud Jõululaat Jõulupeod Jõulukontserdid Jõulujumalateenistus	Arendada esinemisoskust, loovust, koostööoskust. Väärtustada loomingut ning ilumeelt. Teadvustada kristlikke jõulutraditsioone, kultuurilist mitmekesisust.	Õpilased esitavad laule, tantse, pillilugusid, kaunistavad kooliruumi ning saali. Koolimajade kaunistamine.
9.	Talvenäitus veebruaris algklasside majas	Loovuse arendamine	Erinevates tehnikates temaatilised kunstitööd
10.	Lauluõistlus „Maarjaviis“	Arendada esinemisoskust, julgust. Teadvustada erinevaid muusikaliike.	Solistid esitavad laule.
11.	Tantsupäev	Kujundada õpilastes rahvatantsu harjumusi	Rahvatantsurühmad esinevad koolikaaslastele.
12.	Kaunite kunstide nädal	Laiendada õpilaste silmaringi, arendada loovust ja isetegemise oskust	Õpilased valmistavad omaloomingulisi palasid, esitavad neid koolikaaslastele
13.	Praktilised loovtööd	Loovuse ja silmaringi arendamine erinevate tehnikate kaudu ning jõukohaste valikute tegemine	Õpilased valmistavad erinevates tehnikates praktiliste loovtöid

1.5 Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
- 3) võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestad sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/ multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- 7) kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- 9) leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

1.6 Hindamine

Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, kunsti ainekavas esitatud õpitulemused ning hindamisel lähtutakse Väike-Maarja Gümnaasiumi õppekava üldosa lisast nr.4. Hindamise korraldus põhikoolis ja gümnaasiumis.

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu.

Hindamine on eelkõige õpetaja positiivne töövahend, millega on võimalik esile tuua õppija eeldused ja võimalused. Õpetaja saab hindamise kaudu teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta. Hindamisel on võrdselt oluline nii õpetaja sõnaline hinnang, numbriline hinne kui ka õpilase enesehinnang. Õpetaja võib tagasisidet anda ka e-koolis selgitusena hinde juures. Hindamisel lähtutakse alati õpilase isiklikust arengust ning toetatakse õpilase eneseväärikustunde arengut. Hindamine on alati individuaalne, aus ja mitmekülgne, võimaldades igal õpilasel näidata oma oskusi eri moel.

Tähtis on, et õpilastele oleks selge mida ja kuidas hinnatakse ning mis on hindamiskriteeriumid.

See kirjutatakse iga õppeaasta alguses lahti e-koolis esimese tunnikirjelduse all. Õpetaja suunamine ja innustamine aitab õpilasel püstitada eesmärke, hindama oma töötulemusi, jälgima isiklikku arengut ning kandma vastutust oma õpitulemuste eest. Hindamisel ja tagasisidel on kunstiainetes oluline osa õpilase eneseusalduse kujundamisel.

Hindamise vormidena kasutatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist.

Diagnostiline hindamine

- selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ning eriomased õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist;

Kujundav hindamine

- õppeperioodi kestel toimuv hindamine, kus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, õpilane saab temale arusaadaval viisil suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme, tugevate külgede ning arenguvõimaluste kohta;

- keskendub protsessile, aidates teadvustada õpilase vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi;
- motiveerimine, toetamine, ergutamine ning järgmiste eesmärkide kavandamine;
- harjutamise väärtustamine, õpilasepoolne dokumenteerimine – kavandid, joonised, õpimapid jne
- isikupärase väljenduslaadi otsimine;

Kokkuvõttev hindamine

- teeb kokkuvõtte õpilase arengust;
- keskendub lõpptulemusele;
- on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ja aastahinneteks.

1.7 Õppekeskkond

Koolis on loodud ainevaldkonna õpetamiseks õppimist väärtustav keskkond, et tekiks positiivne suhtumine õppimisse.

Kunst:

- 1) individuaalseks ja rühmatööks vajalik pind eri formaadis töödele;
- 2) valgustus ning käte ja töövahendite puhastamise võimalus;
- 3) lauamolbertid, joonistusosalused ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
- 4) vajalikud töövahendid ja materjalid;
- 5) kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 6) DATA-projektori, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

Muusika:

- 1) muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatööks ja liikumiseks vajalik pind;
- 2) fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;
- 3) vajalikud vahendid: digitaalklaver ja klaveritool, hifi- muusikakeskus, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI-salvestusprogramm;
- 4) Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid, ukuleled, jembed ja seitsmekeelsed väikekanded.

MUUSIKA

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega.

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilaste silmaringi ja muusikalise

maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse. Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti.

Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust.

Muusika ainekava koostades on lähtunud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: õppekäigud kontsertidele, teatritesse, muuseumidesse, stuudiotesse, muusikakoolidesse, looduskeskkonda, näitustele, raamatukogudesse jne;

- 7) kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) leitakse tunnivälise muusikaalase tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid jm).

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel.

Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi.

II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes. Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming, muusikaline kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ja õppekäigud.

Kujundav hindamine

- jälgib õpilase arengut,
- keskendub protsessile,
- aitab eesmärke seada.

Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse õpilastele tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta, motiveeritakse ja suunatakse õpilasi edasisel õppimisel (aidates neil teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad

eesmärgid. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Kokkuvõttev hindamine

- teeb kokkuvõtte õpilase arengust,
- keskendub lõpptulemusele,
- on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ja aastahinneteks.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Lisaks sellele hinnatakse ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib koondada nelja kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

- teadmised - muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu (analüüs);
- praktilised oskused - laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;
- eneseanalüüsioskus - oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;
- osalusaktiivsus - tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Teadmised

Õpilane

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- väljendab oma arvamust kuulatud muusika kohta, põhjendab ja analüüsib seda suuliselt ja kirjalikult, kasutades muusika oskussõnavara;
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Teadmised	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
4	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.
3	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähest muusika oskussõnavara.
2	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Praktilised oskused: laulmine ja pillimäng.

Õpilane

- laulab ühe- või mitmehäälses rühmas, olenevalt hääle omapärast;
- laulab oma häält arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning teab peast oma kooliastme ühislaule;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab kaasmängudes ja/või *ostinato*'des keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt;

- rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub pillimängus absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Praktilised oskused: laulmine ja pillimäng*	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel , veatult.
4	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel , esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
3	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel , esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
2	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel , esineb olulisi puudusi ja vigu.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Praktilised oskused: loominguliste ideede väljendus.

Õpilane

- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Praktilised oskused: loominguliste ideede väljendus*	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt .
4	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt , esineb väiksemaid eksimusi.
3	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral , esineb puudusi ja vigu.
2	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid ebapiisavalt , esineb olulisi puudusi ja vigu.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Õpilane saab hinde „5”, kui ta esitab vastamisel laulu peast, ilma vigadeta, oma hääle omapära arvestades, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili.

Muusikaliselt vähem võimeka õpilase puhul ei nõuta intonatsiooni. Sellisel juhul hinnatakse ka osalusaktiivsust.

Praktilised oskused: laulmine.

Õpilane

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning teab peast oma kooliastme ühislause;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Praktilised oskused: laulmine			
Hinne	Märksõnad	Kirjeldus	
		Muusikaliselt võimekas õpilane	Muusikaliselt vähem võimekas õpilane
5	Suurepärane	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili . Esitus on veenev ja enesekindel.	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
4	Korrektne	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga . Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
3	Piisav	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
2	Veel harjutamist vajav	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
1	Väga kehv	Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.	

Eneseanalüüsi oskus

Õpilane

- oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerimisel.

Eneseanalüüsi oskus	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane analüüsib objektiivselt ja põhjalikult enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti ning püstitab uusi eesmärke , kirjeldades, mida ja kuidas edaspidi arendada.
4	Õpilane analüüsib enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti ja toob välja üksikud eesmärgid , kirjeldades, mida ja kuidas edaspidi arendada.
3	Õpilane analüüsib vähesel määral ja/või õpetaja toetusel enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti.
2	Õpilane analüüsib enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti üle on mitterahuldav .
1	Õpilane ei analüüsi enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti.

Osalusaktiivsus

Õpilane

- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldumisvorme;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes.

Osalusaktiivsus	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse väga kohusetundlikult . Õpilase huvi, initsiatiiv, panus ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on väga suur .
4	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse kohusetundlikult . Õpilase huvi ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on piisavalt suur .
3	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse osalise kohusetundlikkusega . Õpilane näitab üles mõningast huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes.
2	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse ebapiisava kohusetundlikkusega . Õpilane näitab üles väga vähest huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes tegevustes.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

MUUSIKAÕPETUS - 1. klass (70 tundi)

Laulmine

Õpitulemused

- Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas
- Mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu
- Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid)
- Laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule
- Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed), „Kevadpidu“ (Elagu kõik)

Pillimäng

Õpitulemused

- Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato'des*
- On omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides
- Väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

- Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu
- Tantsib eesti laulu- ja ringmänge

Omalooming

Õpitulemused

- Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel
- Kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid
- Loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne
- Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks

Muusikaline kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

- On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus)
- Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat
- Eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat

- On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill)
- Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara
- Väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega
- Seostab muusikapala selle autoritega

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

- Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes
-
- Mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides
- Tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides
- Mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes
- Õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*

Õppekäigud

Õpitulemused

- Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil.
- Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

MUUSIKAÕPETUS – 2. klass (70 tundi)

Õppesisu

Laulmine

Ühehäälnelaulmine *a cappella* kui ka saatega ja osalemine kooris;

meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi (SO, MI, RA, LE, JO,) astmete järgi.

Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas.

Laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega

Laulude õppimine: kuulmise järgi, käemärkide abil.

Mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu

Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause.

Mudellaulude laulmine.

Kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimusvastus motiivid

Laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine. Laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F.

Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed,

tuppa“, „Teele, teele, kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed), „Kevadpidu“ (Elagu kõik .

kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed),

„Kevadpidu“ (Elagu kõik)

Pillimäng

Mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandlel.

Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato'des*

Pillimängu rakendamine laulude kaasmänguna.

On omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides

Kasutab oma muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).

Rütmimängud - rütmirondo, rütmikett, rütmilis meloodilised küsimus-vastus motiivid.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Muusikaline liikumine

Kasutab oma muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises)

Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu liikumise kaudu

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu

Tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Individuaalne, paaris- ja rühmatöö.

Omalooming

Väärtustab enese ja teiste loomingut.

Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades

Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel

Kasutab oma muusikalisi teadmisi (omaloomingus)

Loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse.

Orffi pedagoogika- omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine, rütmilis-meloodilised improvisatsioonid.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks

Muusikaline kuulamine ja muusikalugu.

Väärtustab enese ja teiste loomingut.

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.

On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika)

Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat

Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill)

Orff-pedagoogika – visuaalne kunst, liikumine.

Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnu

Muusikaline kirjaoskus

Meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, SO, MI, RA, LE, (JO)

Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

Mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes

Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana

Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor.

Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

muusikapala, salm, refrään, kaanon, kaasmäng, eelmäng, vahemäng

Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat

Õppekäigud

Õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt.

Huvi äratamine oma kooli ja kodukoha kultuurielu vastu ning osalemine selles.

Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Hindamine

Hindamise eesmärk on innustada ja suunata õpilasi sihikindlalt teadmisi omandama ning toetada lapse individuaalset arengut.

Hindamise vormidena kasutatakse kokkuvõtvat hindamist.

Kujundav hindamine annab infot õpilase osalemise kohta õppimisprotsessis ja selle käigus omandatud oskuste kohta. Kujundavat hindamist kasutatakse tagasiside andmiseks ja õpilaste motiveerimiseks. Kujundav hindamine on mittenumbriline.

Õppetunni või muu õppetegevuse vältel antakse õpilasele tagasisidet aine ja oskuste ning õpilase hoiakute ja väärtuste kohta.

Koostöös kaaslaste ja õpetajaga saab õpilane seatud eesmärkide ning õpitulemuste põhjal täiendavat, julgustavat ja konstruktiivset tagasisidet oma tugevuste ning nõrkuste kohta.

Praktiliste tööde ja ülesannete puhul ei hinnata mitte ainult töö tulemust, vaid ka protsessi.

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi.

Hinnatakse ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, aga ka osalemist koolikooris, esinemist kooliüritustel ja esindamist konkurssidel ja võistlustel. Kokkuvõtva hindamise korral kasutades numbrilist hindamist, mille aluseks on kooli hindamisjuhend.

Hindamisel lähtutakse riikliku ja kooli õppekava üldosa vastavatest sätetest.

MUUSIKAÕPETUS – 3. klass (70 tundi)

I kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi omaloomingus;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 10) huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Õpitulemused ja õppesisu

1. Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed), „Kevadpidu“ (Elagu kõik).

2. Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- 2) on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- 3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

4. Omalooming

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 6) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 7) seostab muusikapala selle autoritega.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

Ta, ti-ti, ta-a, ta-a-a, ühelöögiline paus, ti-ri-ti-ri, tai-ri,
tervetakti paus.

- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;

- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;
- laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

7. Õppekäigud

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

MUUSIKAÕPETUS - 4. klass (70 tundi)

Laulmine

Õpitulemused

- Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest
- Seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g-G²
- Rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes
- Laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule
- Laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber)

Pillimäng

Õpitulemused

- Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des
- Rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga
- Kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi
- Kasutab improvisatsioonides astmemudeleid
- Loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne
- Kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

- Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi
- Tantsib eesti laulu- ja ringmänge
- Väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid

Omalooming

Õpitulemused

- Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel
- Kasutab improvisatsioonides astmemudeleid
- Loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne

- Kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist

Muusikaline kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

- Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi
- Kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni
- Kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit
- Tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi
- On tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt
- Iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara
- Teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

- Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
 -
- Mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides
- Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega)
- Mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G² tähendust ning kasutab neid musitseerides
- Mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C-a, G-e, F-d tähendust ning kasutab neid musitseerides
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
- eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, dies, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:

- vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
- tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid)
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
- tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, *dünaamika*, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*; 7) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

Õppekäigud

Õpitulemused

- Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil
- Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

MUUSIKAÕPETUS 5. klass (35 tundi)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

Õppesisu

Laulmine ja hääle arendamine

Hääle individuaalsete omaduste (tämbel ja diapason) arendamine ja kujundamine. Tähelepanu pööramine poiste algavale häälemurdele. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel.

Muusikaline kirjaoskus

Vahelduv taktimõõt. Kaheksandiktaktimõõdud. Helilaad ja helistik. Duur ja moll. Alliteratsioonimärgid diees, bemoll, bekarr. Helistikud C-a, G-e, F-d. Neljandiktaktimõõtude kinnistamine, õpitud rütmide kinnistamine. Relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid .

Muusika kuulamine

Kooriliigid. Sümfooniaorkester. Pillirühmad. Eesti, soome, vene, rootsi ja norra rahvamuusika.

Õpitulemused

Taotletakse, et 5. klassi lõpetaja:

- 1) laulab võimetekohaselt;
- 2) on omandanud ühislauluvara Eesti hümn (Fr. Pacius), Kungla rahvas (K. A. Hermann), Jaan läeb jaanitulele, Püha öö (F. Gruber);
- 3) teab mõisteid helistik ja helilaad ;
- 4) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust;
- 5) teab märke diees, bemoll, bekarr ja nende tähendusi;
- 6) teab erinevaid kooriliike ja eesti tuntumaid koore ning dirigente;

- 7) teab pillirühmi;
- 8) teab hääleliike;
- 9) oskab iseloomustada eesti rahvamuusikat, teab eesti rahvapille ja rahvatantse.

Õppetegevused

II kooliastme muusikaõpetuse eesmärk on suunata õpilasele omast teadmishimu ning aktiivsust muusikalisse tegevusse. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes.

Olulised tegevused on selleski kooliastmes laulmine ja pillimäng. Selle vanuseastme õpilased kaasatakse lastekoori. Kahe- või kolmehäälne laulmine koolikooris. Jätkatakse tööd vokaal- ja instrumentaalansamblitega, solistidega. Pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes.

Laulmisel jätkatakse tööd õpilase hääle igakülgse arendamisega. Tegeldakse võimetekohase kahehääelse laulmisega. Süvendatakse pillimänguoskust. Liikumistegevuse põhirõhk asetatakse ringmängudele ja tantsudele. Improvisatsiooni kaudu arendatakse iseseisvat muusikalist mõtlemist ja loovust. Jätkuvalt süvendatakse muusikalist kirjaoskust. Muusika kuulamisel arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

MUUSIKAÕPETUS 6. klass (35 tundi)

Õppetegevus

II kooliastme muusikaõpetuse eesmärk on suunata õpilasele omast teadmishimu ning aktiivsust muusikalisse tegevusse. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes.

Olulised tegevused on selleski kooliastmes laulmine ja pillimäng. Selle vanuseastme õpilased kaasatakse lastekoori. Kahe- või kolmehäälne laulmine koolikooris. Jätkatakse tööd vokaal- ja instrumentaalansamblitega, solistidega. Pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes.

Laulmisel jätkatakse tööd õpilase hääle igakülgse arendamisega. Tegeldakse võimetekohase kahehäälsuse laulmisega. Süvendatakse pillimänguoskust. Liikumistegevuse põhirõhk asetatakse ringmängudele ja tantsudele. Improvisatsiooni kaudu arendatakse iseseisvat muusikalist mõtlemist ja loovust. Jätkuvalt süvendatakse muusikalist kirjaoskust. Muusika kuulamisel arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

Õppesisu

Laulmine ja hääle arendamine

Hääle kõlavuse ja kandvuse arendamine. Pehme tooni saavutamine. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel

Muusikaline kirjaoskus

Rütm ja meetrum. Õpitud taktimõõtude ja rütmide kinnistamine. Helistike C-a, G-e, F-d kinnistamine. Dünaamikamärgid. Tempomärgid.

Muusika kuulamine

Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalasis analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Euroopa rahvaste (Saksamaa, Austria, Ungari, Poola) muusika ja nende riikide kuulsad heliloojad.

Õpitulemused

Taotletakse, et 6. klassi lõpetaja:

- 1) laulab võimetekohaselt;
- 2) on omandanud ühislauluvara Eesti hümn (Fr.Pacius), Kas tunned maad (J. Berat), Püha öö (F. Gruber);
- 3) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust;
- 4) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 5) on tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- 7) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust
- 8) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helisti empo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendoke C–a, G–e, F–d tähendust;
- 9) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
- 10) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, dies, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud.

MUUSIKAÕPETUS 7. klass (35 tundi)

Laulmine

Õpitulemused

- Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil
- Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides
- Kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes
- Osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti
- Laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule
- Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär)

Pillimäng

Õpitulemused

- Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des
- Rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus
- Kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

- Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid
- Väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid

Omalooming

Õpitulemused

- Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel
- Loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel
- Kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid)
- Loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne
- Väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu

Muusikaline kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

- Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust
- Eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat
- Eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi
- Tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi
- On tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt
- Arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult
- Tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevat kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis)

Muusikaline kirjaoskus

-
- Mõistab ülalolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
- Mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides
- Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed)
- Mõistab helistike C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides
- Teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia,
- instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel,
- elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rondo, variatsioon
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: pop-ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika
- Kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

Õppekäigud

Õpitulemused

- Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil
- Kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara

MUUSIKA – 8. kl (35 tundi)

Laulmine

Õpitulemused

Hääle omapära, loomulik kehahoid, hingamine, selge diktsioon, puhas intonatsioon ja väljendusrikkus.

Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas, olenevalt oma hääle omapäras;

* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes, mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaalpoliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust

* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule

* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast

* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil

* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.

* laulab peast **kooliastme ühislaule**: *„Eesti hümn“ (F. Pacius), *"Jää vabaks, Eesti meri" V. Oksvort, *"Oma laulu ei leia ma üles“

Pillimäng

Õpitulemused

* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).

* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, (plokkflööti või 6- keelset väikekannelt) kaasmängudes ja *ostinato*'des;

* helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja dmoll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid liikumises.

* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid

* väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika.

Omalooming

Õpitulemused *

Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid

- * loob kindlas vormis rütmilismeloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- * loob tekste: regivärsse,
- * väljendab muusika karakterit, meeleolu, loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- * loominguliste ideede rakendamine arvutiprogrammis

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

- * Väljendab oma arvamust kuulud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- * teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;
- * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.
- * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
- * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
- * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansambelite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- * eristab kõla ja kuju järgi: *klahvpillid*: klaver, klavessiin, orel, akordion; *elektrofonid*: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise: *orkestrid*: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-rahvapilliorkester); *ansamblid*: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel);
- * eristab pop-, rokkmuusikat
- * on tutvunud Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika muusika-pärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- * Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
- * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:
- * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- * teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab praktikas:
 - a) elektrofonid, partituur,
 - b) spirituaal, gospel;
 - d) pop- ja rokkmuusika.

Õppekäigud

- * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus *
- Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

HINDAMINE

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist

kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel. Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi.

II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

MUUSIKAÕPETUS – 9. klass (35 tundi)

1. Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoitu häälemurdeperioodil;
- 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- 3) kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui rühmas lauldes;
- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 6) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).

2. Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- 2) rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

4. Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 5) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
- 3) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- 4) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 5) on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 6) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

Kaheksandik noodid, pausid, kuueteistkümnendik noodid, pausid, triool

- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 4) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
 - ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
 - rondo, variatsioon,
 - pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
- 7) kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

7. Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara

2.2. Kunst

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Kunstipädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igapäevale. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Kunstipädevus hõlmab oskust väljendada enda ideid mitmekesisete kunstiliste vahenditega ning väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas. Kunstipädevusse kuulub eneseväljendusoskus, isikupära teadvustamine, oskus uurida varasema kultuuripärandi varasalvi ning valmisolek leida uusi lahendusi muutuvates oludes.

2.2.2. Õppe- ja kasvatuseesmärgid kunstiopetuses

Põhikooli kunstiopetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- 2) arendab vaatlusoskust ja kunstimeelt;
- 3) õpib tundma ning kasutama erinevaid kunstivahendeid ja -materjale;
- 4) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- 5) analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat ning põhjendab oma arvamust;
- 6) oskab oma tegevust analüüsida, korrigeerida ning tulemust adekvaatselt hinnata;
- 7) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 8) tunnustab kunsti ja kunstitegevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 9) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 10) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt;
- 11) teadvustab kultuurilist mitmekesisust;
- 12) teadvustab kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas.

2.2.3. Hindamine

- Hindamise aluseks on Väike-Maarja Gümnaasiumi kehtiv hindamisjuhend;
- Hindamine toimub õppekava alusel, võttes aluseks õpitulemusi;
- Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet;
- Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära;
- Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid;
- Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunstiterminite õigele kasutusele;
- Kuna selles eas on õpilased eriti tundlikud hinnangute ja hinnete suhtes, tuleks hinnata õpilasi väga läbikaalutult ja delikaatselt, mitte pärssides nende huvi kunstitegevuse suhtes.

Hindamiskriteeriumid kunstiõpetuses

Hinne „5“	Praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine. Töö puhas ja korrektne ning vastab täielikult õpetaja poolt püstitatud nõuetele. On tähelepanelikult kuulunud ja rakendanud õpetaja poolt antud juhiseid ja nõuandeid, oskab oma töös kasutada uusi töövõtteid.
Hinne „4“	Praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest. Töö veidi määritud või „toores“. Esinevad üksikud tähelepanekuvead, kuid põhioskused on omandatud.
Hinne „3“	Praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb puuduseid ja vigu. Õpilane vajab pidevat suunamist ja juhendamist. Suhtumine oma töösse hooletu. Töö must ja lohakas. Ei ole tähelepanelikult jälginud püstitatud ülesannet ega õpetajapoolseid juhiseid, on raskusi õpitud töövõtete kasutamisega.
Hinne „2“	Praktilises tegevuses või selle tulemustes on olulisi puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral. Suhtumine töösse hooletu ja ükskõikne. Töö poolik, määritud ja lohakas. Ei ole kuulunud õpetaja poolt antud ülesannet, juhiseid ning nõuandeid. Ei suuda omandada ega kasutada uusi töövõtteid.

KUNST - 1. klass (70 tundi)

Õppesisu

- Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud **tunnused** ning peamise esiletoomine kujutamisel.
- Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).
- Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.
- Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.
- Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiumbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.
- Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

Õpitulemused

- Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.
- Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.
- Leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.
- Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.
- Tunneb lähiumbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.
- Seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.
- Kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri- ja õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õpitulemuste hindamise kriteeriumid

- Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.
- Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.

- Leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.
- Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri lihtsamaid töövõtteid ning tehnikaid.
- Tunneb mõnda lähiümbruse olulist kunsti- ja/või kultuuriobjekti, käib võimalusel näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.
- Seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.

KUNSTIÕPETUS – 2. klass (35 tundi)

Õppesisu

- Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm).
- Inimeste, esemete ja looduse objektide kujutamine.
- Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, vormimine).
- Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks.
- Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum.
- Kunstiteosed kohalikes muuseumides (näitused rahvamajas, raamatukogus), ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid.
- Lähimbruse loodus ja ehituskunst.
- Visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

Õpitulemused

1. Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest.
2. Katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.
3. Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega.
4. Kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.
5. Leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned ning valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks.
6. Paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.
7. Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.
8. Tunneb lähimbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte.
9. Käib kunstimuuseumides ja näitustel.
10. Seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise spõhimõtteid.
11. Kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid.
12. Teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Teadmiste ja oskuste hindamine

- Pakutakse õpilastele tagasisidet.
- Hindamisel arvestatakse õpilaste individuaalsust.
- Hindamisel arvestatakse
 - ülesande täitmiseks loomingulist lähenemisviisi (originaalsus),

- töökäiku
- oskus kasutada materjale ja kunstilisi vahendeid,
- saadud teadmiste kasutamist praktikal,
- turvalisuse ja hügieeni nõudmise pidamist,
- iseseisvust, oskus töötada koos,
- saavutatud tulemusi (planeeritud realiseerimine, kvaliteet, õigeaegne töö täitmine).

Töid hinnatakse viie palli süsteemis ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et hindegga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust õpitulemusest, hindegga „4” 75–89%, hindegga „3” 50–74%, hindegga „2” 20–49% ning hindegga „1” 0–19%.

KUNST – 3. klass (35 tundi)

Õppesisu

- Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm).
- Inimeste, esemete ja looduse objektide tunnuste esiletoomine, kujutamine.
- Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).
- Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.
- Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas.
- Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel.
- Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides.
- Ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid.
- Lähikäikude loodus ja ehituskunst.
- Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.
- Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

Õpitulemused

1. Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest.
2. Katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.
3. Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega.
4. Kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.
5. Leiab kujutatava kõige iseloomulikumat joont ning valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks.
6. Paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.
7. Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.
8. Tunneb lähikäikude olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte.
9. Käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.
10. Seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.
11. Kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid.
12. Tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri- ja õppekeskkonnas.
13. Teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

I kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires;
- teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava;
- kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult;
- teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid;
- kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.

I kooliastme õpitulemused

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusemärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külg, mänguasjade väljanägemine ja roll, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad) oma kogemuse piires;
- nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnika, vorm, värv, kompositsioon, meeleolu, sisuelemendid);
- leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info;
- teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
- uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid;
- teab, kes on autor;
- ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju.

Plaanimine ja ideede arendamine; loomine

Õpilane:

- teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid;
- lahendab disainiprotsessi lihtsamaid ülesandeid, esitades nii verbaalselt kui ka visuaalselt oma ideede lahendusi.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid (See oleks justkui.... See meenutab mulle....);
- kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?

KUNST – 4. klass (35 tundi)

Õppesisu

- Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks.
- Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine.
- Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.
- Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.
- Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.
- Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.
- Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Õpitulemused

- Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
- Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.
- Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne).
- Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes.
- Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust.
- Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust.
- Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.
- Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õpitulemuste hindamise kriteeriumid

- Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
- Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.
- Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne).
- Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes.
- Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust.
- Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust.
- Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.
- Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

KUNST – 5. klass (35 tundi)

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

- Inimese kujutamise lihtsad proportsioonireeglid. Täisfiguur, portree, otse-ja külgsuuna.
- Lapse ja täiskasvanu proportsioonide erinevused.
- Inimene tegevuses ja liikumises
- Loomade kujutamine
- Kera, silinder, tahukas
- Vaikelu
- Valguse muutumine. Vari maas ja seinal

Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

- Värvide segamise elementaartabel.
- Koloriit. Piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt)
- Akromaatilised ja kromaatilised värvid.
- Sümmeetria ja asümmeetria.
- Kompositsioon, tasakaal.
- Dekoratiivne kompositsioon -piiratud ja piiramata pinnad.
- Õhu(värvi)perspektiiv.
- Vaatepunkt, silmapiir, tuumpunkt, koondpunktid

Disain ja kirjaõpetus

- Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis (stend, klassiruum, oma tuba jne)
- Kombinatorika geomeetristest elementidest tasapinnal.
- Märk kui stilisatsioon, piltkiri.
- Tööd joonlaua ja sirkliga (ornament, pinnalaotus, pakendi või maketi jaoks).
- Teksti kujundamine. Kirjaoptika. Initsiaal. Fantaasiakiri. Tarbegrافیline kiri (pakend jm)
- Tähtedest pilt.

Kunstivestlused

- Kunsti ülesanne ja väljendusvahendid – punkt, joon, pind, värv jne.
- Kunstiliigid – arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, tarbekunst.
- Kunstiga seotud ametid.
- Rahvakunst.
- Kunstimälestised ja nende kaitse. Kunstimuuseumide ja galeriide tähtsus.

Tehnikad ja materjalid

- Skulptuur (savi, vahtplast).
- Maal . Maalimine kattevärvide ja akvarellidega.
- Voltimine – loom, lind
- Kriidi- ja õlipastellid
- Graafika (grafiit-, vilt- ja pastapliiatsid). Papitrukk. Mustritega pinnakatmine.
- Kollaaž värvilistest paberist ja ajakirja väljalõigetest.
- Muud materjalid (Värvilised paberid, käsitöökartong, papp, väljalõiked ajakirjadest, liim, pintslid, käärid, naaskel, tühjad plastpudelid, pappkarbid, nahatükid, paberinuga)

Õpitulemused

- Õpilane oskab kasutada ainekavas loetletud töövahendeid ja materjale.
- Oskab joonistada inimest proportsionaalselt
- Oskab kujutada inimese erinevaid liikumisasendeid
- Oskab enda ümber näha erinevaid värvitoone.
- Oskab segada vajalikke värvitoone.
- Tunneb õpitud mõistete tähendust.
- Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja väljendusvahenditest.

KUNST – 6. klass (35 tundi)

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

- Karakteri kujutamine.
- Inimese proportsioonid
- Figuraalkompositsioonid
- Loodus- ja tehisevormid
- Skitseerimine

Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

- Värvuste kooskõlad ja tasakaal
- Värvide helestamine ja tumestamine
- Koloriit
- Graafilise punkti ja joone faktuur
- Sümmeetria ja asümmeetria
- Dünaamiline ja staatiline kompositsioon
- Öhu perspektiiv
- Pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt
- Rütm ja selle esinemine eesti rahvakunsti

Disain ja kirjaõpetus

- Graafiline, keskkonna disain (ruumi- ja maastikukujundus), tootedisain, tarbekunst, moedisain jne.
- Exlibrise kujundamine
- Dekoratiivne kiri
- Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis
- Pakend, etikett

Kunstivestlused

- Kunsti liigid ja žanrid, kunsti piiride avardumine.
- Rahvakunst – sõled, kapad, kirstud
- Mõisted – autorikaitse, koopia, teos, autor, vaataja, võltsing, diagonaal kompositsioonis, dramaatiline, dünaamiline, kompositsiooni tasakaal, perspektiiv, monokroomne, pildi sügavus, stiliseerimine, õhuperspektiiv, funktsioon, reklaamikunst, arhitektuuriansambel, katedraal, keskaja kunst, klassika, lõuend, moodne kunst, realistlik, romantiline, sürrealistlik, klaasimaal, õlupastell, tušš.

Tehnikad ja materjalid

- Skulptuur. Suuremõtmeline modelleerimine erinevatest materjalidest (plastid, puit, makulatuur, traat, erinevad massid jne.)
- Nööri tehnika
- Nahkehistöö
- Tilgatrükk
- Vitraaž
- Muud materjalid ja töövahendid (A4 ja A3 paberid, akvarellpaber, värvilised paberid, kartong, ajalehed, kataloogid, liim, pintslid, käärid, paberinuga, nahatükid)

Õpitulemused

- Õpilane oskab kasutada ainekavas loetletud töövahendeid ja materjale
- Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes;
- Oskab valikuliselt kasutada erinevaid tehnikaid ja kujutamiseviise loominguliseks eneseväljenduseks

- Tunneb inimese pea ja keha proportsioone ning oskab neid kasutada inimeste kujutamisel
- Tunneb mõisteid –kompositsioon, kontrast, proportsioonid, rütm, eskiis, siluett, skitseerimine, kontuur, esi- ja tagaplaan, koloriit, portree, natüürmort, mosaiik, kollaaž, reljeef, kontuur, perspektiiv, silmapiir, sümmeetria ja asümmeetria, staatiline ja dünaamiline.
- Oskab end määratleda oma rahva liikmena ja tunneb rahvakunsti
- Püüab oma töödes asetada rõhku positiivsetele käitumisnormidele.
- Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest.
- Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid;
- Märkab sõnumeid, analüüsisides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.
- mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;

II kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane :

- tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
- teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
- kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
- loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni;
- analüüsib oma teost ja tööd;
- arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.

II kooliastme õpitulemused

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri);
- kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
- käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info;
- mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
- märkab, kirjeldab ning mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi;
- märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;
- rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.

Plaanimine ja ideede arendamine

Õpilane:

- lahendab õpetaja esitatud probleemi, läbides kõiki disainiprotsessi etappe ning toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele;
- kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik.

Loomine

Õpilane:

- loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades;
- teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt;
- selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid;
- annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust.

KUNST – 7. klass (35 tundi)

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

- istuv figuur otsevaates. Poolprofiil
- miimika
- esemete modelleerimine valguse-varjuga

Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

- värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal
- kadreerimine (ka foto- ja videokunsti)
- erinev vaatepunkt (õhu ja värviperspektiiv)

joonperspektiiv ühe koondpunktiga.

Disain ja kirjaõpetus

- graafiline disain, trükiste kujundus
- kirjaoptika
- kiri kujunduses (pakend, plakat jm.)
- kombinatoorika tasapinnal, rütm

Kunstivestlused

- Virtuaalne kunst. Virtuaalse kunsti väljendusvahendid;
- Eesti rahvakunsti seosed põhjamaade, soome-ugri rahvaste ja maailma etnograafilise kunstiga
- Massikunst: foto, film, video, reklaam. Autorikaitse

Tehnikad ja materjalid

- Skulptuur. Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest pehmetest kalgastuvatest ja tahketest materjalidest (nt papjeemašee, papp, puit, jne).
Installatsioon
- Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Assamblaaz
- Graafika. Joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga, lihtsamad trükid

Õpitulemused

7. klassi õpilane:

- tunneb põhikooli ainekavas olevaid visuaalse kunsti põhimõisteid ning oskab neid kasutada kõnes ja kirjas
- oskab kasutada kunstiõpetuse ainekavas olevaid töömaterjale, -vahendeid, -tehnikaid kunstiliseks eneseväljendamiseks
- tunneb vormi-, värvi-, kompositsiooni-, perspektiivi- ja kirjaõpetuse lihtsamaid reegleid
- väärtustab rahvakunsti
- teadvustab kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas
- tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi ning põhjendab valikuid
- Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiahahendeid
- tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid
- mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- teadvustab kunsti rolli ühiskonnas
- mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites

KUNST – 8. klass (35 tundi)

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

- Karakteri kujutamine
- Karikatuur ja šarž
- Esemete modelleerimine valgus-varjuga (valgus, läige, langev ja omavari, täis- ja poolvari, refleks)

Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

- Värvuste kooskõlad ja tasakaal, värvimodulatsioon
- Värvide optiline segunemine. Värv ja värvus
- Kompositsiooniskeemid. Abstraktne kompositsioon. Geomeetiline ja vabakompositsioon.
- Matemaatilised mustrid ja ornament (nt. islami kunst)
- Ruumi illusioon (nt. op-kunst)
- Joonperspektiiv kahe koondpunktiga

Disain ja kirjaõpetus

- Graafiline, keskkonna disain (ruumi- ja maastikukujundus), tootedisain, tarbekunst, moedisain jne
- Märki tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk
- Esemis disain, välimuse ja funktsiooni seos, ergonomika
- Kiri kujunduses (pakend, plakat jm)
- Kombinatorika pinnareljeefina (papp, nõör, papjeemašee jne)
- Op-ornamentika

Kunstivestlused

- Kunsti liigid ja žanrid, kunsti piiride avardumine
- Graffiti
- Virtuaalse kunsti väljendusvahendid

Tehnikad ja materjalid

- Skulptuur. Suuremõõtmeline modelleerimine erinevatest materjalidest (plastid, puit, traat jne.) Installatsioon
- Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Pastell-, akvarellmaal, segatehnikad.
- Graafika. Joonistamine grafiit-, vilt, värvi- ja pastapliiatsiga. Kõrgtrükk
- Kollaaž. Makulatuur, looduslikud ja tehismaterjalid

Õpitulemused

- Õpilane oskab kasutada ainekavas loetletud töövahendeid ja materjale
- Tunneb vormi – ja värvusõpetuse väljendusvõimalusi
- Oskab kujutada esemeid naturist ja mälu järgi vastavalt eale, näha asju perspektiivis ja kujutada neid valguse ja varju abil
- Oskab väljendada oma ideid paberil kunstivahendite abil ja improviseeritud materjale kasutades
- Omab ettekujutust ja teadmisi kunstiajaloo oma ajaloo tundmise taustal

KUNST – 9. klass (35 tundi)

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

- Istuv figuur otsevaates ja poolprofiilis
- Esemete modelleerimine valgus-varjuga (valgus, läige, langev ja omavari, täis- ja poolvari, refleks)
- Stililiseerimine
- Arhitektoonika
- Loodusdetailid, maja siseruum

Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

- Värvuste kooskõlad ja tasakaal, värvimodulatsioon
- Ruumi illusioon (nt. op-kunst)
- Joonperspektiiv kahe koondpunktiga
- Projekteerimine ja selle liigid
- Kolmvaade
- Ruumiillusioonid

Disain ja kirjaõpetus

- Graafiline, keskkonna disain (ruumi- ja maastikukujundus), tootedisain, tarbekunst, moedisain jne
- Märgi tähenduse muutus ajaloos. Mäng sümbolitega, logo, piktogramm
- Kalligraafia
- Kiri kujunduses (pakend, plakat jm.), kirjastiilid
- Kombinatorika ruumis (papp, nõör, papjeemašee jne.)

Kunstivestlused

- Kunsti liigid ja žanrid, kunsti piiride avardumine
- Restaureerimine, renoveerimine
- Inspiratsiooni allikad ja looming
- Graffiti
- Ruunikiri
- Mõisted – alternatiivkunst, avangard, galerii, nähtav valgus, spekter, vabakutseline kunstnik, värvieelistus, värvussümbolika, eksterjäär, interjäär, figuraalkompositsioon, küllastunud värvid, siseruumi perspektiiv, assamblaaz, etnograafia, installatsioon, kunstiteooria, -kriitika, -poliitika

Tehnikad ja materjalid

- Skulptuur. Suuremõtmeline modelleerimine erinevatest materjalidest (plastid, puit, traat jne.) Installatsioon
- Graafika – tušši kasutamine sule ja pintsliga joonistamisel
- Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Maalimine kattevärvidega, segatud toonide kasutamine spontaanselt ja kavandi alusel
- Graafika. Joonistamine grafiit-, vilt, värvi- ja pastapliiatsiga
- Kollaaž. Makulatuur, looduslikud ja tehismaterjalid

Õpitulemused

- Õpilane oskab kasutada ainekavas loetletud töövahendeid ja materjale
- Tunneb vormi – ja värvusõpetuse väljendusvõimalusi.
- Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja väljendusvahenditest
- Oskab ruumiliselt kujutada ja tunneb jooniste vormistamise nõudeid

III kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid;
- käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;
- rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;
- katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;
- loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja tövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.

III kooliastme lõpuks taotletavad õpitulemused

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
- uurib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta;
- leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse allikakriitiliselt;
- kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
- käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama;
- teab, mida kujutab endast disain ning kuidas töötab disainer;
- mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi;
- teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi.

Plaanimine ja ideede arendamine

Õpilane:

- oskab arendada oma ideed, lähtudes eesmärgist;
- märkab ja kirjeldab igapäevaelu probleeme, mida lahendades läbib kõik disainiprotsessi etapid;
- rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga.

Loomine

Õpilane:

- loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja põhjalikult uurides ning teadlikult kavandades;
- valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab tövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid;
- oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst), leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara;

- leiab seoseid ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ja meediale;
- mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, funktsionaalseid ning ökoloogilisi aspekte;
- selgitab oma tööd ning valitud töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi; põhjendab sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid;
- kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib eriarvamusi.